

T.C.
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü

SAYI : B.18.0.ÇYG.0.04.03.167.01/3600-17398

KONU : Tıbbi Atıkların Sterilizasyonu

31 MART 2006

GENELGE
(2006/7)

Sağlık kuruluşlarından kaynaklanan tıbbi atıkların üretildikleri yerlerde ayrı toplanması, geçici depolanması, taşınması ve bertaraf edilmesi ile ilgili esasları yeniden düzenleyen **Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği** 22.07.2005 tarihli ve 25883 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yeni Yönetmeliğin yürürlüğe girmesiyle birlikte aynı konuda 20.05.1993 tarihli ve 21586 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Bu meyanda tıbbi atıkların bertaraf edilmesi ile ilgili esas ve kriterler yeniden belirlenmiş, aynı zamanda bu atıkların alternatif bertaraf teknolojileri konusunda düzenlemeler yapılmıştır. Buna göre tıbbi atıklar yakılarak veya düzenli depolanarak bertaraf edilebilmekte veya sterilize edilerek zararsız hale getirilmektedir. Tıbbi atıkların yakılarak veya düzenli depolanarak bertaraf edilmesinde ise Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği’nde belirtilen esaslara uyulması, ayrıca kurulacak bertaraf tesisleri için Bakanlığımızdan ön lisans/lisans alınması gerekmektedir.

Bununla birlikte, Avrupa Birliği’nin 99/31/EC sayılı “Atıkların Düzenli Depolanması Direktifi”nin 5. maddesi enfekte atıkların doğrudan düzenli depolama sahalarına gömülmesini yasaklamaktadır. Ülkemizde ise Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği’ndeki teknik kriterlere uymak kaydıyla tıbbi atıkların düzenli depolanarak bertarafı mümkün olmakla birlikte, AB mevzuatına uyum çalışmaları kapsamında düzenli depolama ile ilgili mevzuatın yürürlüğe girmesine paralel olarak yapılacak bir düzenleme ile tıbbi atıkların doğrudan depolanmasının yasaklanması planlanmaktadır.

Diğer yandan tıbbi atıkların en etkili ve güvenli bertaraf yöntemi yakma olmakla birlikte, gerçek anlamda bir yakma tesisinin yatırım ve işletme maliyetinin yüksekliği, başta dioksin ve furan olmak üzere yanma sonucu oluşacak baca gazlarının arıtılmasında yaşanacak zorluklar, bu gazların ölçümü, analizi ve arıtılmasının ileri teknoloji ve yüksek maliyet gerektirmesi, prosesten çıkan ve tehlikeli atık olarak kabul edilen küllerin de uygun bir depolama alanında bertaraf edilmesi zorunluluğu gibi etkenler nedeniyle, tıbbi atıkların yakılarak bertarafının halihazırda Ülkemiz şartlarına uygun olmayacağı düşünülmektedir.

Tıbbi atıkların yakılarak bertarafında yaşanan zorluklar ve düzenli depolamanın yasaklanması nedeniyle özellikle gelişmiş ülkelerde çözüm arayışlarına gidilerek alternatif bertaraf teknolojileri geliştirilmiş ve bu şekilde çevreye duyarlı teknolojiler ile daha ekonomik ve güvenli bir tıbbi atık bertaraf modeli uygulanmaya başlanmıştır. Diğer bertaraf yöntemlerine göre kullanımda kolaylık, daha düşük yatırım ve işletme maliyeti, etkinlik, güvenlik ve çevreye duyarlılık gibi avantajları bulunan bu teknolojilerin Ülkemizde de kullanılabilmesi için Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği’nde gerekli düzenlemeler yapılarak **tıbbi atıkların sterilizasyon yoluyla zararsız hale getirilmesi** ve işleme tabi tutulan bu atıkların evsel atık düzenli depolama sahalarında depolanarak bertarafının önü açılmıştır.

T.C.
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü

Ülkemizde evsel katı atıklar ile tıbbi atıkların bertarafı yükümlülüğü ilgili kanunlar ve yönetmelikler ile büyükşehirlerde büyükşehir belediyelerine, diğer yerlerde ise belediyelere veya bunların yetkilerini devrettiği kişi ve kuruluşlara verilmiştir. Gerek mevzuattan kaynaklanan yükümlülükler, gerekse de idari, mali ve teknik kapasitelerindeki artışa bağlı olarak pek çok belediye Bakanlığımızın da teknik ve mali desteğiyle evsel katı atık düzenli depolama tesislerini kurmak üzere fizibilitelerini yapmaya, ÇED raporlarını hazırlamaya, uygulama projelerini yapmaya ve yatırımlara başlamış bulunmaktadır.

Bu çerçevede, evsel katı atıklar ile tıbbi atıkların bertarafının bir bütünlük içinde ele alınması, evsel katı atık depolama sahaları ile ilgili olarak yapılacak çalışmalarda tıbbi atıkların bertarafının da bir bileşen olarak değerlendirmeye alınması, diğer bertaraf alternatifleri ile karşılaştırıldığında Ülkemiz şartlarına en uygun ara işlem yöntemi olarak sterilizasyona öncelik verilmesi, sterilizasyon tesislerinin 2004/7 nolu genelge çerçevesinde Bakanlığımız görüşü alınarak kurulması planlanan düzenli depolama tesislerinin uygun bir bölümünde inşa edilmesi, sterilizasyon tesislerinin kurulmasında Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği'nde belirtilen teknik ve idari esaslara uyulması ve sterilizasyon yöntemi ile zararsız hale getirilen ve evsel atık karakteri kazandırılan tıbbi atıkların evsel katı atık düzenli depolama sahalarında depolanarak bertarafının sağlanması hem tıbbi atıkların bertaraf sorununun çözümü, hem de Ülkemiz şartları açısından son derece önemli görülmektedir.

Bu doğrultuda Ülke genelinde mahalli idare birlikleri şeklinde Bakanlığımızın teknik ve mali desteğiyle yürütülmekte olan evsel katı atık düzenli depolama alanı projelerinin fizibilite, projelendirme, ÇED ve yatırım aşamalarında tıbbi atıkların bertarafı konusunun da göz önünde bulundurularak, tıbbi atıkların düzenli depolama yoluyla bertarafının öngörüldüğü projelerin tıbbi atıkların sterilizasyonu şeklinde revizyonunun yapılması, tıbbi atıklar ile ilgili herhangi bir yaklaşımın bulunmadığı projelere ise, sterilizasyon konusunun ilave edilerek sorunun tümünün bir bütünlük içinde ele alınması ve bu tesislerin mutlak suretle büyükşehir belediyeleri/belediyeler tarafından yapılması veya yaptırılması gerekmektedir. Atık üreticileri de işyerlerinde yapacakları/yaptıracakları işlerde buna riayet edeceklerdir.

Tıbbi atıkların bertarafı ile ilgili çalışmalarda yukarıda belirtilen esaslara uyulması hususunda bilgilerinizi ve gereğini önemle rica ederim.

Osman PEPE
Bakan

DAĞITIM

Gereği:

- 81 İl Valiliği
- 81 İl Belediye Başkanlığı

Bilgi:

- İçişleri Bakanlığı
- DPT Müsteşarlığı